

Након отпуштања уредника медијског концерна РБК-а прети опасност да се број критичких медија у Русији још више смањи. Ова медијска група се истакла бризантним открићима – међу којима и извештавањем о Панама папирима.



Политика или бизнис? Случај утицајног медијског холдинга РБК није изузетак. Данима се нагађа зашто су троје најзначајнијих уредника ове куће морали да оду. Генерални директор Николај Молибог саопштио је средином маја да главна уредница РБК-а Јелисавета Осетинскаја, као и главни уредник истоимене новинске агенције и уредник штампаног издања напуштају предузеће. Образложење гласи: Није било могуће постићи договор о важним питањима и даљем развоју РБК.

Из Министарства комуникација и канцеларије председника Путина демантују да је било притиска Кремља. Бивша главна уредница Осетинскаја најпре се није оглашава да би ипак касније наговестила да постоје могући политички разлози. Притисак на холдинг је порастао због извештавања о такозваним Панамским папирима, рекла је Осетинскаја британском Фајненшал тајмсу. У овим папирима је између осталог било речи о офшор пословању челисте Сергеја Ролдугина, једног од најближих пријатеља руског председника. Новинска агенција Ројтерс наводи да је кап која је прелила чашу био извештај РБК о фарми острига у близини такозване Путинове палате на Црном мору.

Бројни новинари, међу којима шеф московског удружења новинара Павел Гусев, верују у политичку позадину када је реч о отказима у РБК. И шеф Канцеларије за људска права

Михаил Федотов не верује да су отпуштања била економски мотивисана.

## Власник РБК под притиском

Случај је изазвао бројне реакције пре свега јер је реч о последњој великој и релативно независној медијској групи у земљи, у медијском крајолику у којем држава доминира. РБК (Рос Бусинесс Цонсултинг) основан је 1993. године као предузеће са тежиштем на извештавању о економији. Телевизија из ове групе, према сопственим наводима, има 20 милиона гледалаца месечно. РБК је и медијски партнер Дојче велеа. Тамо је радила и Жана Њемцова, кћер убијеног руског опозиционара Бориса Немцова, која сада ради за ДВ.

Од 2010. године РБК припада руском милијардеру Михаилу Прохорову који је 2012. био председнички кандидат и захваљујући либералној реторици добио милионе гласова. У претходним седмицама су његове фирме биле под притиском. Спровођене су истраге због сумње да је утајио порез. Шпекулисало се да Кремљ врши притисак на предузетника да прода РБК.

Медијски холдинг је стекао углед добро утемељеним истраживачким новинарством, рецимо извештајима о трошковима руског ангажмана у Сирији. „Ако се размисли о гледаности РБК и томе да је његова понуда екстремно често цитирана у другим медијима и на друштвеним мрежама, РБК је очигледно све више сметао протагонистима о којима се истраживало – пре свега људима из окружења Владимира Путина“, каже московски новинар и блогер Александер Плушчев у разговору за ДВ.

Не би било први пут да се на удару нађе један медиј који онда промени уређивачку политику и стиша критику. Најпознатији случај се догодио 2001. године када је омиљена и утицајна телевизија НТВ преузета од стране државног енергетског концерна Газпрома. Под притисак је доспео и водећи руски приватни њуз портал Лента.ру. Главна уредница овог листа, Галина Тимченко, отпуштена је у марту 2014. године. Претходно је Лента.ру упозорена због интервјуа са вођом украјинског екстремистичког покрета Десни сектор. Бројни посматрачи у отпуштању Тимченкове видели су „јасну политичку одлуку“. Десетине новинара су након тога напустиле редакцију из солидарности.

Тиме се додатно смањио ионако мали број либералних медија који критички извештавају о потезима Кремља. Остало је још само неколико штампаних медија као што су московски лист Новаја Газета и портал Сноб.ру. Политички утицај и гледаност који се могу поредити са РБК у Русији имају само још два медија: радио станица Ехо Москве и телевизијски канал Дожд. Ехо Москве припада концерну Газпром. Новинари овог радија говоре да свакодневно рачунају са променом руководства или затварањем редакција. Приватна телевизија Дожд, која је такођер партнер ДW-а, се 2014. године налазила пред затварањем јер је била избачена из мреже кабловских телевизија. Од тада покушава да преживи захваљујући понуди на интернету која се плаћа.

Крајем прошле године на изненађење свих главни уредник Дожда, Михаил Сигар, најавио је своје повлачење. Он је рекао да жели да се посвети другим пројектима. Али гласине су говориле да је морао да оде због књиге које је критична према Кремљу.

(Дојче веле)